

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

_____ Ярослав ЛАЗУР

« ____ » _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ МЕДИЧНОГО ПРАВА

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	I2 Медицина
Освітня програма	Лікувальна справа
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Основи медичного права**» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань **I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення** за спеціальністю **I2 Медицина** освітньої програми **Лікувальна справа**.

Розробники:

Гартман Мар'яна Тарасівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права

протокол № 1 від 28 серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Іван ПЕРЕШ

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 2 від 08 вересня 2025 року

Голова науково-методичної комісії _____ Павло ЧЕРЕВКО

© Гартман М.Т., 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	-
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи – 3	2-й	-
	Лекції:	
		-
	Практичні (семінарські):	
	30	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
		-
Форма підсумкового поточного контролю: модульна контрольна робота	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: письмова	60	-

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медичне право – це нормативна система, яка включає в себе сукупність правових норм, звичаїв, норм моралі та етики, покликана врегульовувати суспільні відносини, що виникають в процесі організації та надання медичної допомоги, яка застосовується з діагностичною, профілактичною, лікувальною і реабілітаційно-відновною метою, а також у зв'язку з вагітністю і пологами для забезпечення права людини на охорону здоров'я.

Метою вивчення дисципліни є фахова підготовка здобувач освіти-медиків у зв'язку з необхідністю формування і розвитку їхньої компетенції у галузі медичного права, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-правових знань, набуття практичних навиків у сфері охорони здоров'я, оволодіння достатнім рівнем правової культури та правової свідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров'я.

Відповідно до освітньої програми для спеціальності **I2 Медицина**, вивчення дисципліни «**Основи медичного правознавства**» (ОК1) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**, як:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері медицини. Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

- ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- ФК 15. Здатність до проведення експертизи працездатності
- ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК 17. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- ФК 18. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- ФК 20. Здатність до проведення епідеміологічних та медикостатистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.

ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Основи медичного права**» вивчається на першому році навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти і, відповідно, до структурно-логічної схеми освітньої програми «Лікувальна справа» опанування дисципліни не потребує попереднього вивчення освітніх компонентів у межах зазначеної освітньої програми.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Лікувальна справа**» вивчення навчальної дисципліни «**Основи медичного правознавства**» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.	ПРН 1
Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм	ПРН 17
Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів	ПРН 18
Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних, інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.	ПРН 21
Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	ПРН 24
Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.	ПРН 25
Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.	ПРН 26
Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.	ПРН 28

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи медичного правознавства**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатність опрацювати нормативні акти МОЗ України та оперувати набутими знаннями при наданні первинної медико-санітарної допомоги населенню	ПРН 1
Вміння опрацювати нормативну документацію МОЗ України (накази, інструкції щодо заповнення форм медичної документації) та володіти навичками ведення такої документації (в тому числі обліково-статистичної, щодо кількості пацієнтів, яким була надана медична допомога)	ПРН 17
Вміння аналізувати нормативну базу МОЗ України при застосуванні медико-технологічної документації (клінічних протоколів) ведення пацієнтів та здатність визначати місце міжнародних клінічних протоколів при наданні медичної допомоги в Україні	ПРН 18
Здатність формулювати правові обґрунтування та висновки щодо законодавчого диференціювання понять «медична допомога» та «медична послуга».	ПРН 21
Правовий аналіз видів платних медичних послуг, що надаються державними та комунальними некомерційними закладами охорони здоров'я, вміння аргументувати визначення їх собівартості та відшкодування вартості за програмою медичних гарантій в контексті медичної реформи в Україні.	ПРН 24
Вміння проводити самоаналіз якості надання медичної допомоги та проводити експертну оцінку діяльності лікаря на підставі критеріїв та показників, затверджених в закладі охорони здоров'я.	ПРН 25
Здатність давати правову оцінку та визначати причини несприятливих результатів в діяльності лікаря, розмежовувати види дефектів при наданні медичної допомоги: лікарських помилок та нещасних випадків	ПРН 26
Володіння навичками роботи в колективі під час надання первинної та спеціалізованої медичної допомоги з метою правильного визначення клінічного маршруту пацієнта, вміння визначати схему взаємодії структурних підрозділів в закладі охорони здоров'я та організаційної можливості скеровування пацієнтів до закладів вищого рівня	ПРН 28
Розуміння та оперування поняттям «права, свободи та обов'язки людини та громадянина», здатність осмислювати та аналітично оцінювати диференціацію таких прав і обов'язків в галузі охорони здоров'я за окремими групами населення, віком, суб'єктом реалізації тощо.	ПРН 1
Здатність до формування відповідних світоглядних позицій на основі розуміння прав та обов'язків медичних працівників та пацієнтів з метою якісного підвищення рівня професійної компетентності в галузі охорони здоров'я	ПРН 17
Напрацювання комунікативних, морально-етичних навиків та здібностей під час надання медичної допомоги у взаємовідносинах «лікар – пацієнт», вміння визначати моделі взаємовідносин лікаря з пацієнтом за Робертом Втічем.	ПРН 18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: відповіді на практичних заняттях, написання модульних контрольних робіт та залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: заслуховування виступів у ході проведення практичних занять;

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	120	200
20	20	20	20		

T1, T2 ... T5 – теми змістового модуля.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, здобувач освіти повинні написати

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	15	80
Модульна контрольна робота	1	120
Разом	16	200

одну модульну контрольну роботу, що оцінюються у діапазоні від 0 до 60 балів.

Модульна контрольна робота здійснюються у формі надання письмових відповідей на 20 запитань, кожне з яких оцінюється у 6 балів. Підсумкова кількість балів за модульну контрольну роботу складається із сукупності правильних відповідей на 20 запитань і не може перевищувати 120 балів.

Неявка чи невиконання модульної контрольної роботи оцінюється в 0 балів незалежно від причини невиконання (неявки).

Здобувач вищої освіти, який не з'явився на модульну контрольну роботу, або ж його модульна оцінка складає від 0 до 69 балів, зобов'язаний скласти (перескласти) модуль до початку підсумкового контролю у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Залікова методика оцінювання. До складання заліку допускаються здобувачі вищої освіти, які мають підсумковий дозаліковий рейтинговий бал не менше 70.

Здобувач вищої освіти, дозаліковий рейтинговий бал якого складає від 0 до 69 балів, зобов'язаний покращити його до початку заліку під час чергування викладачів на кафедрі у строки, визначені викладачем дисципліни та погоджені деканатом факультету. В протилежному випадку, здобувач не допускається до заліку, і у нього виникає академічна заборгованість.

Залік з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може не складати, якщо він успішно пройшов усі модульні контролю та його влаштовує підсумкова дозалікова рейтингова оцінка за навчальний рік. Здобувачі вищої освіти, рейтинговий бал яких становить від 70 до 119, екзамен складають обов'язково. Здобувач освіти може підвищити на заліку рейтинговий бал, при цьому, за результатами складання заліку оцінка не може бути менша за дозаліковий рейтинговий бал.

Залік проводиться в усній формі. Заліковий білет складається з трьох теоретичних питань. Оцінювання результатів навчання на екзамені здійснюється за 200-бальною шкалою. Оцінка за залік вноситься у відомість обліку успішності.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
180 – 200	A	-	зараховано
164-179	B	-	
148-163	C	-	
128-147	D	-	
120-127	E	-	
70-119	FX	-	не зараховано з можливістю повторного складання
0-69	F	-	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Знання здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюється за такими критеріями:

оцінку «**відмінно**» (**180 – 200 балів, A**) заслуговує здобувач освіти, який: всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «**добре**» (**164-178 балів, B**) – заслуговує здобувач освіти, який: повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «**добре**» (**148-162, C**) заслуговує здобувач освіти, який: в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «**задовільно**» (**128-146 бали, D**) – заслуговує здобувач освіти, який: знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «**задовільно**» (**120-126 бали, E**) – заслуговує здобувач освіти, який: володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (70-118 балів, FX) – виставляється здобувачу освіти, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (68 балів, F) – виставляється здобувачу освіти, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувач освіти, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувач освіти, які отримали не менше 35 балів (враховуються як результати модульної контрольної роботи та поточного контролю під час семінарської роботи здобувач освіти).

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувач освіти, підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач освіти, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (менше 34 балів), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема №1. Теоретико-правові засади розуміння держави і права

Поняття та визначення права. Характерні ознаки права. Форми вираження права: нормативно-правовий акт, правовий прецедент, правовий звичай, нормативно-правовий договір, правова доктрина, принципи права.

Поняття медичного права та його характерні властивості. Визначення предмету та методу медичного права. Види методів правового регулювання: імперативний та диспозитивний.

Система медичного права. Загальна характеристика складових системи медичного права: норми та інституту. Критерії поділу медичного права на загальну та особливу частини.

Медичне право як галузь права. Медичне право як навчальна дисципліна.

Медичне право як частина правової науки. Основні завдання науки медичного права.

Поняття та ознаки держави. Основні теорії походження держави – патріархальна, теологічна, договірна, органічна, насильства, матеріалістична.

Тема №2. Правове регулювання медичних правовідносин

Поняття медичних правовідносин. Види медичних правовідносин: за критерієм правового статусу суб'єктів, за напрямками медичної діяльності, за ступенем визначеності суб'єктного складу, за характером обов'язку. Склад медичних правовідносин: суб'єкт, об'єкт та зміст правовідносин. Передумови виникнення медичних правовідносин.

Поняття правового регулювання. Види та способи правового регулювання. Джерела права як вид нормативного регулювання: поняття та види.

Класифікація нормативно-правових актів в сфері охорони здоров'я: закони, підзаконні нормативно-правові акти, міжнародні нормативно-правові акти, рішення Конституційного суду України та Європейського суду з прав людини.

Тема №3. Юридична відповідальність

Юридична відповідальність як вид соціальної відповідальності: поняття та загальна характеристика. Підстава та основні ознаки юридичної відповідальності. Ознаки правопорушення.

Критерії класифікації юридичної відповідальності медичних працівників. Характерні ознаки цивільно-правової, дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності медичних працівників: нормативна основа, підстава, суб'єкт притягнення до відповідальності, правові наслідки.

Види службових та професійних злочинів медичних працівників згідно законодавства України. Статистичні дані та практика судових спорів в Закарпатській області та Україні.

Тема №4. Медична допомога: поняття та види

Співвідношення понять: медична послуга та медична допомога. Особливість медичних послуг: за об'єктом, метою, суб'єктом, результатом. Нормативне закріплення безоплатності медичної допомоги в Україні: Конституція України та Рішення КСУ від 29.05.2002р.

Платні послуги, що надаються у державних і комунальних закладах охорони здоров'я, вищих медичних навчальних закладах і науково-дослідних установах (Постанова КМУ від 17.09.1996 р. № 1138). Послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями державними і комунальними закладами охорони здоров'я. Послуги з провадження господарської та/або виробничої діяльності. Послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями вищими медичними навчальними закладами та науково-дослідними установами.

Визначення та нормативне регулювання екстреної медичної допомоги в Україні. Перелік осіб, що зобов'язані надавати домедичну допомогу. Основні принципи функціонування системи екстреної медичної допомоги.

Визначення понять «первинна», «спеціалізована» медична допомога. Особливості та суб'єкти надання первинної та спеціалізованої медичної допомоги. Паліативна медична допомога: цілі, завдання та суб'єкти надання. Проблеми надання паліативної допомоги в Україні. Особливості медичної реабілітації як виду надання медичної допомоги.

Тема №5. Права та обов'язки людини і громадянина в сфері охорони здоров'я

Зміст поняття «права людини». Визначення поняття «свобода людини». Міжнародні правові стандарти, які закріплюють основні права та свободи людини. Поняття правового статусу особи. Основні групи конституційних прав і свобод людини і громадянина: особисті, політичні, економічні, культурні, соціальні, екологічні. Обов'язки людини й громадянина згідно Конституції України.

Види правового статусу людини й громадянина в сфері охорони здоров'я: загальний, спеціальний та індивідуальний. Класифікація прав людини в сфері охорони здоров'я. Права окремих груп населення у галузі охорони здоров'я: права членів сім'ї, права вагітних жінок і матерів, права неповнолітніх, права військовослужбовців, права людей похилого віку, права інвалідів тощо. Права пацієнтів в окремих напрямках медичної діяльності.

Визначення поняття «пацієнт». Права та обов'язки пацієнтів: поняття та види (загальні, спеціальні, окремі). Відмінність понять «право на охорону здоров'я» і «право на медичну допомогу». Структура права на медичну допомогу: кваліфікованість, якість, доступність, безоплатність.

Права та обов'язки медичних працівників за законодавством України.

Тема №6. Співвідношення права й моралі в медичній практиці

Право й мораль як види соціальних норм: співвідношення. Критерії розмежування права й моралі: за походженням, за сферою регулювання, за формою вираження, за ступенем деталізації, за засобами забезпечення виконання та специфікою санкцій. Взаємодія права й моралі та їхні спільні риси.

Нормативне закріплення присяги лікаря України: Указ Президента України №349 від 15 червня 1992 року. Ретроспективний аналіз походження присяги лікаря. Присяга лікаря згідно Женевської декларації Всесвітньої Медичної Асоціації 1948 р.

відповідальність												
Тема 4. Медична допомога: поняття та види	8		8									
Тема 5. Права та обов'язки людини і громадянина в сфері охорони здоров'я	20					20						
Тема 6. Співвідношення права й моралі в медичній практиці	20					20						
Тема 7. Інформована згода на медичне втручання	20					20						
Разом	90		30			60						

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Теоретико-правові засади розуміння держави і права	6	-
2	Тема 2. Правове регулювання медичних правовідносин	8	-
3	Тема 3. Юридична відповідальність	8	-
4	Тема 4. Медична допомога: поняття та види	8	-
5	Разом	30	-

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 5. Права та обов'язки людини і громадянина в сфері охорони здоров'я	20	-
2	Тема 6. Співвідношення права й моралі в медичній практиці	20	-
3	Тема 7. Інформована згода на медичне втручання	20	-
5	Разом	60	-

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА+

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – пакет Microsoft Office, сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», платформа «MOODLE», додаток GOOGLE MEET, корпоративна електронна адреса на домені UZHNU.EDU.UA.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

Законодавство України в сфері охорони здоров'я:

1. Основи законодавства про охорону здоров'я: Верховна Рада України; Закон від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про виконання рішень за застосування практики Європейського Суду з прав людини: Верховна Рада України; Закон від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про екстрену медичну допомогу: Верховна Рада України; Закон від 05.07.2012 № 5081-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про ліцензування видів господарської діяльності: Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Про Клятву лікаря: Президент України; Указ від 15.06.1992 № 349. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Про затвердження Порядку державної акредитації закладу охорони здоров'я: Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок від 15.07.1997 р. № 765. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
7. Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах: Кабінет Міністрів України; Постанова, Перелік від 17.09.1996 № 1138. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 66 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних закладах охорони здоров'я і вищих медичних учбових закладах» (справа про платні медичні послуги): Рішення Конституційного Суду України від 25.11.1998 р. № 15 – рп/98. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
9. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України в державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно (справа про безоплатну медичну допомогу): Рішення Конституційного Суду України від 29.05.2002 р. № 10 – рп/2002. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
10. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо офіційного тлумачення статей 3, 23, 31, 47, 48 Закону України «Про інформацію» та статті 12 Закону України «Про прокуратуру» (справа К. Г. Устименка): Рішення Конституційного Суду України від 30.10.1997 р. № 5-зп/1997. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
11. Про удосконалення організації надання паліативної допомоги в Україні: МОЗ України; Наказ, Порядок, Перелік від 04.06.2020 № 1308. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
12. Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування: МОЗ України; Наказ, Форма від 14.02.2012 № 110. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
13. Декларація прав людини і особистої свободи медичних працівників: Всесвітня медична асоціація; Декларація, Міжнародний документ від 30.10.1985. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

14. Декларація стосовно незалежності та професійної свободи лікаря: Всесвітня медична асоціація, ООН; Декларація, Міжнародний документ від 30.10.1986. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Допоміжна література:

1. Бабенко А. М., Борисова О. О.; Шаповалова І. О. Принципи права: поняття та класифікація. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. Випуск 3(44). С. 3-7.
2. Миронова Г. А. Абсолютні права людини у сфері охорони здоров'я: які є правові підстави обмеження. *Медичне право*. 2021. №2(28). С. 57-70.
3. Котуха О. С. Захист права людини на охорону здоров'я: гарантії та допустимі обмеження. *Юридичний вісник*. 2025. №2/2025. С. 59-67.
4. Єдиний медичний простір України: правовий вимір: монографія /за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. Г. Стеценка. Харків: Право, 2022. 672 с.
5. Гутова Н. О., Руднева О. М. Порушення права на безоплатну медичну допомогу. Кримінальні правопорушення проти публічного здоров'я в проєкті Кримінального кодексу України: матеріали науково-практичного вебінару, 25 травня 2021 р. м. Харків. Харків: «Право», 2021. С. 45-48.
6. Хорошенюк О. В., Доценко О.О. Право на медичну допомогу: окремі аспекти правового регулювання. *Нове українське право*. 2022. Випуск 1. С. 71–75.
7. Гревцова Р. Ю. Інформована згода як елемент автономії пацієнта: міжнародний досвід та українська практика. *Юридичний вісник*. 2021. № 3. С. 67–74.
8. Порозова І. Ю. Відмова від згоди на медичну допомогу та відкликання згоди на медичну допомогу як способи самозахисту цивільних прав та інтересів пацієнта. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія: Юриспруденція. 2023. № 66. С. 82-86.
9. Васильєва-Шаламова Ж. В. Диференціація форм захисту права на медичну допомогу. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. 2023. Випуск 76. Том 1. С. 141-146.
10. Вільчик Т. О. Етика та деонтологія в медицині: навчальний посібник для здобувачів освіти медичних ВНЗ. Одеса: Одеський національний медичний університет, 2020. 280 с.
11. Толстанов О. К., Круть А. Г., Дмитренко І. А., Горачук В. В. Проблеми регулювання якості медичної допомоги в Україні та основні напрями їх вирішення. *Медичні перспективи*. 2022. Том 27, № 1. С. 166–173.
12. Сенюта І. Я. Цивільні правовідносини у сфері надання медичної допомоги в Україні: питання теорії і практики: дис. ... канд. / Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака Національної академії правових наук України. Київ, 2018. 500 с.
13. Легеза Є. О. Особливості ліцензування господарської діяльності у сфері охорони громадського здоров'я. *Правова система в Україні в умовах євроінтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 9 квітня 2020 р., м. Дніпро*. Дніпро: НТУ «ДП», 2020. С. 61–65.
14. Коробцова Н. В. Правовий статус біоматеріалу людини. *Проблеми законності*. 2022. № 156. С. 28–39.
15. Геглюк О. М. Характеристика законодавства у сфері охорони здоров'я. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2024. Випуск 81, № 2. С. 79–88.
16. Лугіна Н. А., Горбань С. Ю. Моральні та правові аспекти лікарської таємниці в Україні: перспективи та способи вдосконалення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 323-326.
17. Скриннікова К. О. Кваліфікація лікарських (медичних) помилок. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. Серія: Право. 2024. Випуск 80. Том 1. С. 246-252.
18. Тарасевич Т. Ю. Евтаназія як форма реалізації права людини на смерть: медико-правові аспекти. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2023. №1(7). С. 303-313.

19. Кравчук І. І. Особливості цивільно-правової відповідальності медичних працівників за шкоду, завдану пацієнтові невдалим медичним втручанням. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 11. С. 218-221.
20. Бідучак А. С. Медичні конфлікти в системі «лікар-пацієнт». *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Медицина. 2022. Випуск 2(66). С. 133-135.
21. Кінаш І. П., Савчук М. М. Якість медичних послуг: сутність та інструменти забезпечення. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Випуск 19. Т.2. С. 255-263.
22. Сіньова Л. М., Вахонєва Т. М. Медичні та реабілітаційні заклади як суб'єкти права. *Вісник Маріупольського державного університету*. 2023. Випуск 25. С. 16-30.
23. Бухало Г. О. Поняття «медичне обслуговування», «медична допомога» та «медична послуга»: критерії розмежування. Основні тенденції сучасного реформування законодавства в сфері охорони здоров'я: збірник матеріалів науково-практичної конференції з міжнародною участю, 20-21 грудня 2023 р., м. Запоріжжя, 2020. С. 7–10.
24. Кройтор В. А. Юридичні ознаки закладу охорони здоров'я як спеціального суб'єкта медичних правовідносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. №12/2023. С. 108-111.
25. Файер О. А. Поняття та умови настання професійної відповідальності медичних працівників. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. №1. С.243-247.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.lawbook.by.ru/> - Бібліотека юриста.
2. <http://www.lib.ua-ru.net/index.html> - Веда – електронна бібліотека.
3. <http://www.lsl.lviv.ua/> - Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника.
4. <http://www.library.univ.kiev.ua> – Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
6. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> - каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України.
7. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> - каталог національних бібліотек країн світу.
8. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> - каталог електронних бібліотек України.
9. <http://www.nbuv.gov.ua/db/ref.html> - реферативна база даних НБУ ім. В.І.Вернадського (включаючи юридичні науки).
10. <http://www.nbuv.gov.ua/online-2010/> - передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В.І.Вернадського.
11. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/> - електронні наукові видання НБУ ім.В.І.Вернадського.
12. <http://allbest.ru/union/> - перелік безкоштовних бібліотек повних текстів.
13. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> - енциклопедії та словники.
14. <http://www.lib.com.ua/> - електронна бібліотека.
15. <http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm> - юридична бібліотека (Україна)
16. <http://lawbook.by.ru/> - бібліотека юриста.